

ELS QUATRE PROCESSOS CATALANS DE LA CORT DE MONTSÓ DE 1585. UN AVANÇ D'ESTUDI COMPARATIU¹

Josep M. BRINGUE I PORTELLA
Pere GIFRE I RIBAS
Gerard MARÍ I BRULL
Miquel PEREZ LATRE
Joan PONS I ALZINA
Universitat de Barcelona

Pel que fa a Catalunya, de la Cort General de 1585, ens han pervingut quatre processos, dels quals existeixen una minuta del braç reial i còpies dels altres². Aquests processos són de dos tipus: el del protonotari i els familiars dels braços. Tenen com a centre d'atenció l'actuació d'un i altres durant la celebració de la Cort. Aquest reflex documental de les activitats i discussions de la institució parlamentària no es produeix d'aquesta manera fins a les primeres dècades del segle XVI. Abans, els fragmentats processos familiars eren sotmesos a una redacció comuna que donava lloc a l'existència d'un sol procés familiar general³, mentre, segons sembla, el procés del protonotari (conegut com a comú habitualment durant la baixa edat mitjana) va experimentar escasses modificacions al llarg del temps.

Per tant, si amb l'existència d'un sol procés familiar general obtenim una visió homogènia de l'actuació dels tres braços, a partir de la consolidació de la

¹ Aquesta comunicació s'ha beneficiat dels suggeriments i encoratjament d'Eva Serra i Puig. Naturalment però qualsevol errada només és nostra.

² Rafael CONDE, Ana HERNÁNDEZ, Sebastià RIERA i Manuel ROVIRA, «Fonts per a l'estudi de les Corts i els Parlaments de Catalunya. Catàleg dels processos de Corts i Parlaments», *Les Corts a Catalunya. Actes del congrés d'història institucional*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1991, p. 54 (tot i que discrepem de l'"originalitat" que atribueixen als processos eclesiàstic i reial).

³ Ana HERNÁNDEZ CALLEJA, «Tipologia de los procesos de Cortes», a *Les Corts a Catalunya...*, pp. 62-70.

divisió en tres processos familiars (vers 1512-1515), podem aproximar-nos d'una manera més particularitzada a la vida interna de cadascun d'ells i percebre i valorar les similituds i diferències. A partir del nostre treball d'edició de les Corts catalanes de 1585, volem aquí assajar un avanç d'anàlisi comparatiu dels quatre processos, en especial dels tres familiars, prenent inicialment el conjunt de les súpliques presentades als estaments⁴.

Els escrivans dels processos: els notaris dels braços

Per entendre les similituds i diferències, tant en els aspectes formals com de contingut, convé una aproximació inicial a la naturalesa dels seus redactors: els notaris dels braços⁵.

Tal com afirmen els principals tractadistes sobre les Corts, l'elecció i jurament de notari era el primer acte independent dels braços després de l'obertura de la Cort i de la proposició reial i, una vegada investits d'aquesta autoritat, rebien al seu torn el jurament dels assistents als braços. Tenia lloc davant del president de l'estament i en ocasions (tal com ha assenyalat Oriol Oleart) hi assistia algun dels notaris dels altres braços ja escollits, sense que d'aquesta assistència es desprengués preeminència.

Amb motiu de la Cort General de Montsó de 1585, els notaris dels braços aconseguiren una millora del seu salari, que fou estipulat en catorze rals diaris —mentre que els advocats dels braços en rebien vint— en satisfacció de les despeses que els ocasionava el seguiment de la Cort i l'auxili i manteniment dels seus criats i ajudants⁶. Cadascun dels notaris dels braços comptava amb el suport d'un ajudant, el qual no disposava d'un salari estipulat. A la Cort de 1585, aquests ajudants s'adreçaren als tres braços en demanda de remuneració,

⁴ *Cort General de Montsó (1585), Montsó-Binèfar. Procés familiar del braç reial*, Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2001; *Cort General de Montsó (1585), Montsó-Binèfar. Procés del Protonotari*, Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2001; *Cort General de Montsó (1585), Montsó-Binèfar. Procés familiar del braç eclesiàstic*, Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2003, i *Cort General de Montsó (1585), Montsó-Binèfar. Procés familiar del braç militar*, Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2003. Deixem per més endavant l'anàlisi comparativa d'altres aspectes cabdals de la Cort, com són la gestió dels dissentiments, els greuges o la relació i el debat entre els braços.

⁵ Per un estudi específic de l'actuació dels diferents notaris dels braços, vegeu Oriol OLEART I PIQUET, «Els notaris dels braços de la Cort General de Catalunya al segle XVI», *Estudis sobre història de la institució notarial a Catalunya en honor de Raimon Noguera*, Fundació Noguera, Barcelona, 1988, pp. 185-209.

⁶ *Procés familiar del braç reial...*, p. 175-176, i *Procés familiar del braç eclesiàstic...*, p. 320.

fent constar el seu treball «així de dia com de nit» i el fet que «se sien manten-guts en servey de la Cort ab molts gastos, i en special los que són estats malalts, com ho ha estat algú de ells y molt en peril de la vida». Els braços acordaren el pagament de vint-i-cinc ducats a cadascun dels tres escrivans. Els mateixos ajudants reclamaren una paga extraordinària pels treballs de les constitucions i el redreç del General, el finançament dels quals anà a càrrec de la Diputació i es deixà a criteri dels advocats i dels notaris dels braços⁷.

En corts posteriors, la creixent complexitat dels treballs fora de les ses-sions estrictes dels braços, donà lloc al nomenament formal de notaris encarregats de recollir d'una forma específica les deliberacions de les comissions reduïdes dels estaments, on es discutia la proposta legislativa que els braços oferien al monarca (constitucions i capítols del redreç), els greuges o l'obertura del balanç de la Diputació del General⁸.

Pel que fa als notaris titulars dels estaments, en el cas del braç reial de la Cort de 1585, l'escollit fou Miquel Joan Cellers, notari públic de Barcelona i escrivà major de la Casa del Consell de Barcelona⁹. Durant la segona meitat del cinc-cents amb el cognom Cellers, trobem diversos mercaders matriculats i notaris per autoritat reial actuant a la ciutat de Barcelona. Per exemple, un Josep Cellers era escrivà major de la Diputació del General la tardor del 1564. Pel que fa a Miquel Joan, exercia com a escrivà major del Consell de Barcelona, a mitjans de la dècada de 1570¹⁰. El 1574, els seus ajudants de l'escrivania, els també notaris Francesc Vidal i Francesc Guamis, van promoure un plet contra ell davant els consellers per desavinences professionals¹¹. Com a actuació important en el seu ofici, cal destacar l'encàrrec d'endreçar l'arxiu de l'escrivania de la ciutat, auxiliat per l'advocat ordinari misser Miquel Sarrovira (autor del conegut *Ceremonial de Corts* publicat el 1599) i per misser Miquel Tamarit, convocat a l'efecte. Els consellers consideraren que els tres eren «molt al cap de l'ordre han de star aquelles y també lo quant importa que tinguem particular notícia de totes les dites scriptures, ordinations, del-liberations, actes y

⁷ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 321 i 373.

⁸ És si més no, el cas de la convocatòria de 1705-1706.

⁹ Segons el mateix Oriol Oleart, l'escrivà major de la ciutat de Barcelona acostumava acompanyar als síndics de la ciutat i habitualment esdevenia notari del braç reial. *Opus cit.*, p. 189.

¹⁰ Un Miquel Cellers, notari públic de Barcelona, féu testament a finals de febrer de 1599, declarant-se fill d'Esteve Cellers, sabater de Peralada; entre altres, designà marmessor del seu testa-ment un germà doctor en drets i resident a Figueres (Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, Salvador Masclans, *Primus liber testamentorum, codicillorum et aliarum ultimorum voluntatum*, 1580-1601, lligall 8, foli 220). Segons sembla havia casat amb Maria Gualba, filla de Guillem Ramon de Gualba, donzell domiciliat a Barcelona.

¹¹ Trobareu la sentència dels consellers dictada el 21 de novembre a l'AHCB (Arxiu Història de la Ciutat de Barcelona), Consell de Cent, *Registres de deliberacions*, II-83, folis 145-152.

privilegis de dita casa»¹². La seva participació a la Cort de Montsó de 1585 començà el 20 d'abril: el mateix dia en què foren escollits els síndics representants de la ciutat de Barcelona a la Cort, el Consell de Cent decidí que anessin acompanyats per l'escrivà major Miquel Joan Cellers, amb un salari de cent lliures mensuals (el dels síndics restà fixat en cent ducats). Als síndics i a l'escrivà major se'ls obligà a fer tots junts residència i despesa en menjar¹³.

Durant la Cort, el notari Cellers hagué d'allotjar-se en la sola cambra que els síndics barcelonins aconseguiren a un atapeït Montsó «haont stam quasi amoltonats», segons afirmaven a finals de novembre els mateixos síndics, en una carta adreçada a la ciutat¹⁴. El mateix dia en què Cellers fou escollit notari del braç reial, tres de juliol de 1585, jurà com a notari del braç militar Joan Sala, notari públic de Barcelona per autoritat apostòlica i reial, davant del duc de Cardona i de qui feia hores havia estat escollit com a notari del braç eclesiàstic, Joan Baptista Mullola, notari i escrivà de l'arquebisbe de Tarragona. Encara que la condició de Sala era la d'artista, d'acord amb la seva funció notarial, era home de confiança de molts dels membres políticament més actius del braç militar i de la matrícula de ciutadans honrats de Barcelona; entre ells els qui, com Perot Amat o Gispert de Guimerà, seran principals partidaris de l'anomenat «diputat de Catalunya», el cavaller Joan Granollacs, principal protagonista del greu conflicte entre Diputació i Monarquia dels anys 1591-1592¹⁵. El 1590 el trobem actuant com a escrivà del braç militar, durant les convocatòries que aquell celebrà en solitari al Capítol de la Seu de Barcelona¹⁶. Així mateix, instruí els protocols més importants de famílies com els Guimerà o els Pons de Monclar, els Fivaller, els Oms, els Peguera, els Sarrovira, els Xammar o els Cordelles. Pel març de 1593, redactà els capítols matrimonials acordats entre Cristòfol Sanon, doctor en drets de Solsona, i Isabel Granollacs, filla de l'esmentat diputat de Catalunya aleshores a l'exili¹⁷. Fruit de la seva connexió amb Granollacs i els seus partidaris, l'octubre de 1594 fou enviat a Madrid, com a síndic de la ciutat de Barcelona i hi romangué durant més d'un any negociant el perdó dels implicats en les esmentades torbacions, en especial, el dels

¹² AHCB, CC, *Reg. de delib.*, II-87, foli 157v.

¹³ AHCB, CC, *Reg. de delib.*, II-94, folis 82v-83r.

¹⁴ AHCB, CC, *Cartes comunes originals*, X-49, foli 74r. Sobre les penoses condicions d'allotjament dels participants a les Corts de Montsó i en concret dels síndics barcelonins, vegeu diversos exemples a Eva SERRA, «Introducció» a *Procés familiar del braç reial...*, p. XIV, i Miquel PÉREZ LATRE, «Introducció» a *Procés del Protonotari...*, pp. XVI-XVII.

¹⁵ Sobre les anomenades torbacions de Catalunya, vegeu Miquel PÉREZ LATRE, *Diputació i Monarquia. El poder polític a Catalunya, 1563-1599*, Tesi doctoral inèdita, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2001, pp. 425-470.

¹⁶ *Dietaris de la Generalitat de Catalunya*, vol. III, pp. 759-760.

¹⁷ AHPB, Joan Sala, *Llibre tercer de capítols matrimonials, 1593-1607*, lligall 30, folis 32r-36r.

menestrals barcelonins condemnats a galeres. Com a premi a l'èxit de la seva mediació, el 1596 fou extret conseller cinquè de Barcelona, en representació dels artistes i durant els anys posteriors el trobem sovint actuant com a síndic de la ciutat¹⁸. Fou novament escollit notari del braç militar durant la Cort de Barcelona de 1599.

En el cas del notari del braç eclesiàstic Joan Baptista Mullola, destaquen les seves maniobres durant la celebració de la Cort amb l'objectiu de procurar-se algun dels oficis notariaus de l'administració de la Generalitat. Era un fet habitual en els assistents a la Cort, avalat per successives deliberacions dels estaments, el d'aspirar a un compensació als seus treballs durant les sessions a través de la concessió d'algun ofici del General. El notari Mullola reclamà l'ofici d'escrivà de diputat local de Tarragona, assabentat que el seu titular «està molt mal y en gran perill de sa vida». De moment, els braços s'adreçaren a la Diputació per advertir diputats i oïdors que no proveïssin l'ofici. Segons sembla van fer tard, atès que els diputats ja havien nomenat substitut. Aquesta duplicitat de nomenaments provocà una llarga polèmica institucional, en el substrat de la qual hi havia la tensió entre els poders dels estaments convocats en Cort i l'existència paral·lela a Barcelona de la seva delegació permanent, és a dir la Diputació del General¹⁹.

La conveniència d'una afinitat notable entre els interessos dels respectius braços i els dels seus principals oficials a la Cort, resta també de manifest en el cas dels advocats dels braços. Eren un puntal per avalar jurídicament i donar forma a les contribucions dels debats dels estaments, per la qual cosa es vigilava acuradament la seva idoneïtat professional. Un exemple d'això, durant la Cort de Montsó de 1585, és el d'un dels advocats nomenats inicialment dins el braç eclesiàstic, misser Joan Puigvert. El síndic del Capítol barceloní misser Onofre Pau Cellers, atacà de valent la seva trajectòria professional i demanà la seva immediata remoció. El seu principal argument fou que un laic no podia actuar com a advocat en defensa del interessos de l'estament «havent-se de tractar en lo discurs d'aquexa Cort coses ecclesiàstiques i tant conçernents a tot lo universal estament ecclesiàstic d'aquesta província, y odioses als llaycs, com són matèries de dècimes y altres» (el síndic Cellers estava en el cert per quan un dels afers més importants que seran objecte de discussió i d'enfrontament entre els braços, serà la del delmar en garba). El rebuig de Puigvert venia motivat en segon lloc per la seva actuació com a conseller terç de Barcelona el 1583. A la visita a que fou sotmès en abandonar el càrrec fou comdemnat a

¹⁸ AHCB, CC, *Reg. de delib.*, II-105, folis 4r i 63v; *Cartes comunes originals*, X-55, foli 72r, i *Dietaris de la Generalitat de Catalunya*, vol. III, pp. 322-323.

¹⁹ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 245, 300-302, 351-352, 389 i 392-393.

inhabilitació per obtenir l'ofici de conseller i qualsevol altre de la ciutat i a expulsió del «bosser y borrat de la matrícula o ànima». L'acusació: haver venut un ofici de corredor de coll. Misser Puigvert protestà al Trentenari contra la màxima pena «essent emperò veritat que los més provats recauen en la mateixa espècie de vendes de corroderies». La revisió de la seva causa deixà la condemna en restitució de les tres-centes lliures cobrades en la venda de l'ofici i en inhabilitació per deu anys.

Tenint en compte l'història de misser Puigvert, el Capítol barceloní ordenà al seu síndic a Montsò la interposició d'un dissentiment contra el nomenament de l'advocat, titllant-lo d'«home que a sa pàtria y habitació no ha volgut servir llealtat, com pot donar bon consell a un bras eclesiàstich tant principal com és aqueix»; i d'«advocat y home que en sa terra y per sos compatriats és estat llançat de son propi estament». L'actuació professional posterior de misser Puigvert anà adreçada contra els qui l'havien allunyat de l'ofici del braç eclesiàstic: l'estiu de 1586, prengué la defensa del consell de la vila de Reus en el seu plet contra l'arquebisbe i el Capítol tarragoní; i encara el 1591 actuava des del seu estudi a Barcelona com a advocat del consell municipal de Tarragona, ben sovint enfrontant amb les institucions eclesiàstiques de la ciutat²⁰.

Elements comuns i diferenciadors en el contingut dels processos: el cas de les súpliques

Cada un dels notaris elaborava el procés del seu estament comptant amb els precedents documentals de les corts anteriors, els quals eren portats al lloc de la Cort des dels respectius arxius de cadascun dels estaments. Per tant, l'esquema general del procés venia fixat per la tradició i pels mateixos actes de la Cort, però havia de donar igualment cabuda a altres actuacions pròpies de cada braç i de cada moment.

D'aquesta manera ens trobem la proposició reial i la seva resposta; l'elecció i jurament dels oficials i ministres al servei dels braços; les habilitacions dels assistents i dels horaris de treball; l'elecció de comissions reduïdes per l'estudi d'afers concrets; els greuges generals i particulars, i els capítols de constitucions i capítols del redreç amb les corresponents decretacions reials i successives rèpliques estamentals d'aquelles, com a parts integrants de l'estil de l'elaboració dels processos dels tres braços de les corts dels temps dels Àustria.

²⁰ Les dades biogràfiques de misser Joan Puigvert, són extretes de Miquel PÉREZ LATRE, «Dogmatitzadors de males doctrines». *Els juristes i les institucions en una època de torbacions (1563-1602)*, Fundació Noguera, en premsa, pp. 392-393 del mecanoscrit original.

En canvi, lletres rebudes i enviades a institucions i particulars; vots d'advocats; inventaris de béns prestats a la Cort; actes de jurament reials; escriptures de dissentiment; memorials d'institucions i particulars; cartes de poder; capitulacions subscrietes entre deutors i la Cort i entre els braços catalans i aragonesos, i compareixences i súpliques, entre d'altres, converteixen en originals tots i cadascun dels processos dels braços de cada Cort. Molt sovint, raons només conjunturals influeixen també en la forma definitiva del procés: el 1585, el malendreç inicial del procés del braç militar (mancaça d'algunes súpliques que sabem que s'hi van llegir) s'explica per la malaltia del notari titular²¹.

Es desprèn de la complexitat del que hem exposat que una anàlisi comparativa aprofundida dels tres processos familiars requereix d'un espai molt superior al d'aquestes notes. Aquí prenem només el cas de les súpliques presentades als tres braços pel fet que permet constatar alguns elements importants del funcionament de la Cort (vegeu Quadre I).

Tenia dret a presentar súplica qualsevol persona o institució natural del país o estrangera, amb l'única excepció dels deutors al General²². Com a norma, l'itinerari d'aquestes començava amb la seva presentació al braç eclesiàstic en primer lloc i successivament als braços militar i reial. Trobem alguna excepció com ara en el cas de la súplica de Gerònima Junyent i de Rovira, la qual, presentada al braç eclesiàstic el 25 de setembre, en el braç militar «no fou decretada ni provehida per causa dels dissentiments estaven posats en dit bras»²³; passats uns dies, el 7 d'octubre, per evitar el bloqueig de la petició, Junyent presentà la súplica en primer lloc al braç reial.

En el cas de la Cort de 1585, com a mitjana, aquest pas pels tres braços tingué una durada aproximada de cinc dies i mig, encara que al voltant d'un quaranta per cent de les súpliques es resolgueren en només un o dos dies. Com a casos en els quals el tràmit de la suplicació s'allargà més, trobem curiosament el de tres peticions de naturalització: la de l'aragonès Martí Lopis, resident a Girona, resolta en vint-i-quatre dies, la del valencià Blai de Berga, domiciliat a Tortosa (vint dies), i la del castellà Cristòfol Vallderama (dinou dies). A més, també s'allargaren els debats al voltant de la súplica de don Plegamans de Marimon en demanda d'insaculació a la primera vacant de noble per aspirar al lloc de diputat militar (vint dies), o en el cas de la súplica d'augment de salari presentada pels advocats dels tres braços (vint-i-cinc dies)²⁴.

²¹ *Procés familiar del braç militar...*, foli 83r.

²² Veiem reflectit aquesta norma en una deliberació del braç eclesiàstic del 9 d'agost de 1585, *Procés familiar del braç eclesiàstic...*, p. 114.

²³ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 198-201.

²⁴ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 204-205, 324-325, 367-368, 423-424, 475-476.

Cal destacar entre les súplices, les presentades per particulars i col·lectius sense participació directa a la Cort, sigui per la seva naturalesa forana o per no gaudir dels privilegis estamentals que donen accés a les sessions. Entre els primers, trobem la súplica dels mercaders de llanes del Regne d'Aragó, reclamant una benèvola aplicació dels drets del General als seus embarcaments de llanes als ports del Principat, o la dels síndics de la Vall d'Andorra, als quals es concedeix propi ús per a les vitualles de menjar i beure adquirides a Catalunya. Com exemple de súplica presentada pels qui no entren a Cort, fem constar la dels pescadors de Tortosa que demanen que, respectant el costum, no s'apliqui imposició del dret del General damunt la venda del peix pescat²⁵. Aquests particulars fan arribar les seves súplices als braços, especialment als superiors en la jerarquia estamental, mitjançant l'aval d'un membre nat de l'estament: és el cas, entre molts d'altres, de la petició de l'ofici de tauler del General de la vila d'Ascó a favor de Joan Abencomeix, presentada al braç militar per mossèn Gaspar de Perves²⁶.

Els processos familiars dels braços militar i reial consignen les rúbriques (signades pels notaris dels respectius braços) de les decretacions realitzades en els estaments que els precedeixen jeràrquicament. En els comptats casos en els quals els autors de les súplices no van respectar aquest itinerari, els braços van exigir la decretació prèvia dels seus superiors en la prelatió. Trobem diversos exemples en l'inici de la Cort. La primera advertència es produeix amb motiu de la súplica, de contingut fiscal, presentada per Miquel Bastida al braç reial la tarda del cinc d'agost de 1585. L'estament respongué que, «desijant servir lo ordre se acostume en lo decretar de les supplications, les quals se acostumen legir y decretar primer en lo stament ecclesiàstich, après en lo militar, ultimadament en lo real, féu per ço deliberació que la dita supplicació del dit mossèn Bastida sie primer legida y decretada en los altres braços ecclesiàstich y militar, o que sien amostrats altres exemplars de com se ha costum de decretar supplications algunes primer en lo real que en los altres braços»²⁷. Tot i així, tornà a suscitar-se una polèmica semblant pocs dies després amb motiu de la súplica presentada el matí de 26 d'agost de 1585 pels síndics de la ciutat de Tarragona al braç reial en demanda de participació a la Cort; l'estament, escoltada la lectura de la suplicació, decidí no fer cap provisió i, poques hores més tard en iniciar-se la sessió de la tarda, el promovedor del braç eclesiàstic hi intervingué per recordar que l'esmentada suplicació no havia estat presentada en primer lloc al braç eclesiàstic «com és de costum»²⁸. Fins i tot, trobem l'exigència de

²⁵ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 409, 420 i 471-472.

²⁶ *Procés familiar del braç militar...*, folis 329v-310r.

²⁷ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 98-100.

²⁸ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 134-135, i *Procés familiar del braç eclesiàstic...*, p. 151.

passar les suplicacions pels tres braços en el cas de demandes que semblen afectar només exclusivament a un dels estaments: és el cas de la suplicació presentada pel síndic de Tortosa al braç reial el divuit de novembre, relativa a un conflicte de prelació en el seure suscitat entre l'esmentada ciutat i la vila de Perpinyà. El braç reial deliberà «que sia servat lo stil de la Cort, que primer sia decretada la dita supplicatió per los altres brassos y vistes les altres decreta-cions faran lo que serà de justícia»²⁹. No obstant, contradiuen aquesta exigència, en el cas concret de l'ofici de porter de cadascú dels estaments, el fet que les súpliques presentades per Jaume Rondó del braç reial i Joan Pau Bugatell del braç militar, als seus respectius estaments no fossin formulades als altres braços³⁰.

El fet que el braç eclesiàstic tingués la primera paraula en resposta a les súpliques, li atorgava una clara funció orientadora respecte als altres estaments. De les 204 súpliques presentades, només noranta-dos arriben a fer l'itinerari complet pels tres braços i setanta-vuit es resolen en el mateix sentit en tots ells. Pel que fa a les discrepàncies (que s'acumulen durant les primeres setmanes de la Cort), afecten principalment a les decreta-cions del braç reial, en relació als altres dos que el precedeixen (vuit casos del braç reial respecte al militar i l'eclesiàstic). Entre les discrepàncies destaquen les que afecten a la hisenda de la Diputació del General. Per posar uns exemples, en el cas de la súplica del gran mestre de l'ordre de Sant Joan qui reclama l'exempció dels drets del General en les tretes de moneda pròpia de Catalunya, decretades positivament pels braços eclesiàstic i militar i que el braç reial deixa «per a altra die segons que leshores millor apparrà que convinga» (sens que consti notícia posterior que es fes efectiva la decretació)³¹. O la presentada per Francesc Joan de Tamarit en demanda de concert en el pagament del seu deute envers la Diputació: en aquest cas, el braç eclesiàstic decretà que els membres del braç que participaven a la comissió del redreç del General l'estudiessin; en el cas del braç militar, no consta la presentació de la súplica, i en el del braç reial, coincident amb l'eclesiàstic, s'insisteix especialment en la necessitat que no s'aturin en cap cas les execucions de deutes iniciades³². En canvi, entre el braç eclesiàstic i el braç militar només es constaten tres discrepàncies en el sentit de les decreta-cions.

Pel que fa al contingut, gairebé set de cada deu feien referència a la Diputació del General (vegeu Quadre II). En proporció semblant, al voltant

²⁹ *Procés familiar del braç reial...*, p. 364.

³⁰ *Procés familiar del braç reial...*, p. 102, *Procés familiar del braç militar...*, pp. 148r-149r.

³¹ *Procés familiar del braç reial...*, pp. 210-211.

³² *Procés familiar del braç reial...*, pp. 216-217.

d'un vint per cent, hem agrupat tres tipus de matèries: concessió d'oficis centrals i territorials de la Diputació i compensació de treballs al servei de la institució; atorgament d'insaculacions als llocs vacants dins les bosses d'oficis del General, a petició de particulars laics i eclesiàstics, i en tercer lloc conflictes derivats de l'administració de la Diputació, de l'endeutament i de l'exacció dels drets del General. Aquestes matèries eren resoltes habitualment per la mateixa institució catalana, però quan era convocada la Cort, passaven a ser assumides, no sense conflictes, pels estaments. En el cas de les insaculacions i les concessions d'oficis a la Diputació, els estaments donaven dret preferent als candidats que eren alhora assistents a la Cort. D'entre les matèries que afecten a la Generalitat finalment, un altre 7'5% de les súpliques reclamaven la creació de nous llocs a les bosses de diputats i oïdors.

D'entre la resta de les súpliques, destaquen especialment les demandes de naturalització d'estrangers (12'3%). A continuació trobem les que fan referència a retribucions a treballs i despeses fetes durant la Cort (5'9%), a la millora salarial i a la compensació pels serveis realitzats a l'administració reial (4'8%), a almoines reclamades per hospitals, establiments religiosos i altres centres assistencials (3'2%), a la reforma de la planta judicial i a la resolució de causes pendents a l'administració reial (2'7%), a la petició de privilegis per part d'universitats, barons i institucions religioses (3'2%), i finalment a peticions realitzades per confraries i col·legis professionals (2'1%). En el cas de les almoines habitualment entregades per la Cort a particulars i institucions religioses de caire assistencial, les dades que ofereix el quadre inclouen només una petita part de les súpliques presentades. Sabem que, a poc de començar les sessions, l'estament eclesiàstic encarregà al seu notari que les recollís i guardés, sense insertar-les en el procés, a l'espera que se'n tingués consideració els dies finals de la Cort³³.

Si analitzem la primera resposta a aquestes súpliques al braç eclesiàstic, on iniciaven el seu itinerari, trobem que en tres de cada deu casos no es feia decretaió, deixant la satisfacció de la demanda per més endavant. Només sis de les 187 súpliques presentades al braç eclesiàstic són rebutjades en la primera lectura, bàsicament perquè afecten a insaculacions i concessions d'oficis a les quals es prefereix un altre candidat. Un terç de les peticions foren decretades amb la fórmula *fiat ut suplicatur*, és a dir, amb l'acceptació directa. La seva proporció és molt destacada en les demandes de naturalització (en 21 dels 23 casos). També s'accepten a la primera més de la meitat de les peticions d'insaculació als oficis de la Diputació i una bona part de les sol·licituds d'oficis i compensació de treballs al servei de la institució. Igualment important és el nombre de súpliques remeses a la consulta dels advocats dels braços (10'7%), sobretot en

³³ *Procés familiar del braç eclesiàstic...*, p. 133.

el cas dels conflictes derivats de l'administració de la Diputació i aplicació dels drets del General. En menor proporció, trobem les respostes del braç que comporten en primera lectura pagaments per serveis de particulars a les institucions (5'3%) i afers, la resolució dels quals, l'estament transfereix als diputats i oïdors (4'8%).

La prelació entre els processos i la primacia del braç eclesiàstic

L'existència d'una jerarquia estamental en la qual el braç eclesiàstic ocupava el rang més elevat, seguit del militar i en tercer lloc el reial, introdueix un altre element de diferenciació entre els tres processos. Així, mentre en bona part dels casos als processos eclesiàstic i militar només es deixa constància de les pròpies decretacions, el procés del braç reial inclou abans de les pròpies les dels seus superiors jeràrquics. Per tant, les deliberacions i la discussió de les súpliques comunes als tres braços havien de respectar en la seva cronologia aquest mateix ordre jeràrquic. També es respectava en els casos en els quals arribava nova documentació a estudi dels braços. És el cas del «Llibre de la Compilació de les Constitucions» enviat a Montsó pels diputats i traspassat successivament de braç en braç respectant la jerarquia estamental³⁴. El mateix dia d'inici de les sessions del braç reial, el síndic d'Argelers presentà una súplica que afectà al seu propi procediment d'elecció i a la polèmica generada al respecte dins del govern municipal de la vila rossellonesa. La decretació del braç reial a aquesta súplica, en tractar-se d'un afer que afectava exclusivament a l'estament de les viles i ciutats, no fou precedida per cap discussió als altres braços i traslladà la decisió final a la comissió d'habilitadors.

De la mateixa manera que les súpliques, també els textos definitius de les constitucions, capítols de Cort i capítols del redreç, amb les corresponents decretacions reials, foren entregats per les comissions que els elaboraren, en primer lloc al notari de l'estament eclesiàstic³⁵. Així es fa el 1585, «per a què-l posàs en lo procés de dit estament y ne lliuràs còpies als notaris dels altres braços», segons el testimoni de l'advocat gironí misser Joan Cella, present en les darreres negociacions sobre la legislació mantingudes amb el lloctinent del protonotari reial Pere Franquesa el vespre del solí³⁶.

³⁴ *Procés familiar del braç militar...*, foli 141r.

³⁵ Sobre el procés d'elaboració de les constitucions, vegeu Joan Lluís PALOS, *Catalunya a l'Imperi dels Àustria*, Pagès Editors, Lleida, 1994, pp. 246-250.

³⁶ Vegeu aquest testimoni i altra correspondència relativa a la recepció a Barcelona dels textos constitucionals, a *Dietaris de la Generalitat de Catalunya*, volum III, pp. 744-746.

Amb posterioritat al soli de cloenda, trobem altres indicis que apunten a la consideració del procés familiar del braç eclesiàstic com a «primer original» dels treballs de la Cort. Això és així especialment pel que fa a la fixació dels textos legals emanats de la institució. En el cas de la Cort de Montsó de 1585, aquesta virtualitat es posa de manifest quan els tres braços inicien les seves actuacions per denunciar el frau comès en la publicació adulterada de les Constitucions³⁷. Les institucions que els representen fora de Cort (Diputació del General, Consell de Cent de Barcelona, Braç militar aplegat a la seu barcelonina, Capítol de Barcelona, etcètera) requereixen al notari del braç eclesiàstic, Joan Baptista Mullola, que porti immediatament a Barcelona el procés familiar del braç eclesiàstic, aleshores ja dipositat a l'arxiu de l'arquebisbe de Tarragona³⁸. Els diputats trameten a mitjans de maig de 1586, una carta a l'arquebisbe en la qual es diu: «les persones dels tres staments que són en esta ciutat prenen que en lo volum de les constitutions de les últimes Corts, tramès authèntic per lo prothonotari de sa magestat i per nostro orde estamat, faltan constitutions molt importants, y trobant-se ací per altres coses del General mossèn Joan Baptista Mullola, scrivà del stament eclesiàstic, les dites persones sobre dita falta o error han acudit a nosaltres». Els diputats demanaren a l'arquebisbe que atorgués llicència a l'escrivà per anar a Tarragona a cercar el procés familiar i portar-lo a Barcelona amb ell³⁹. Tanmateix, un dels declarants en el procés de visita instruït a la Diputació el 1587 afirmà que el mateix Joan Baptista Mullola havia col·laborat a la falsificació: segons el donzell Joan Lull, hi havia intervingut el jutge reial misser Francesc Puig, l'exdiputat militar Joan de Queralt, l'escrivà major de la Diputació Lluís Rufet i el mateix Mullola, «que en un entresuelo dels anomenats havien ajustat i levat de les constitutions lo qu'els havia paregut»⁴⁰.

Encara l'agost del 1587, quan en iniciar-se un nou trienni, esclatà al si de la Diputació la polèmica sobre l'aplicació o no dels nous capítols del redreç

³⁷ Els *Dietaris de la Generalitat de Catalunya* inclouen quatre memorials elaborats a la Diputació del General relatius a constitucions decretades que desapareixen dels textos enviats des de Madrid i a constitucions que presenten versions diferents als diferents processos i a l'estampació. La mateixa problemàtica posterior a les Corts de Barcelona de 1599 es pot trobar al «Memorial de les discrepàncies trobades per les persones deputades a la comprobació del quadern del nou redrés del General, tramès per sa magestat, ab los processos familiars dels notaris dels brassos de la última Cort de 1599, i en presència de dits notaris» (vol. III, pp. 747-754, 780-784).

³⁸ Sobre la legislació entorn a la conservació dels processos de cort encetada en temps de Ferran II (capítol XV de les Corts de Montsó de 1510) i successivament perfeccionada el 1519, 1520 i 1552, vegeu Oriol OLEART, «Els notaris dels braços»..., pp. 190-191.

³⁹ Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA), Generalitat, *Lletres trameses*, 802, folis 147v-148r.

⁴⁰ ACA, Generalitat, *Visita del General*, 2, foli 95r.

aprovats a la mateixa Cort de Montsó (un any i mig després de la cloenda encara no havia arribat de Madrid la versió definitiva, d'acord amb el text del procés del protonotari), la Diputació acudí novament al procés elaborat per Mullola i no als dels altres braços, teòricament molt més accessibles (el del braç militar a l'arxiu de la Diputació i el del braç reial a l'arxiu de la ciutat). La vintiquatrena constituïda a la Diputació per estudiar l'afer decidí sol·licitar a Madrid les actes que allí es conservessin dels nous capítols del redreç, així com les del notari Mullola. Setmanes més tard, efectivament, Mullola entregà la seva còpia a la Diputació. Tanmateix, el quatre de setembre misser Miquel Pomet i misser Rafael Sans, assessors ordinaris del General, presentaren un escrit rebutjant l'actuació segons el nou redreç. L'argumentació d'aquest vot jurídic és interessant pel que fa a la nostra anàlisi. Pomet i Sans consideraren que l'escrit presentat pel notari Mullola no s'ajustava al model habitual dels capítols del redreç, afirmaren que l'escrivà no podia haver deixat constància d'allò que hagués succeït fora del braç eclesiàstic, i denunciaren que no contenia autorització del rei ni del protonotari:

«advertim vostres mercès que de justítia nos appar que no deuen ni poden vostres mercès fer fer, determinar ni resòldrer alguna cosa segons tenor de dit borrador per moltes causes y raons, y assenyaladament per no ésser autèntic ni sotascrit en la forma que los actes de Cort per Constitucions de Catalunya y ús, styl y observança fins vuy observada es deuen estar; 2º, perquè dit Mullola no pot testificar ni fer fer sinó del que passà en lo bras ecclesiàstic y no del que passà en los altres brassos; 3º, que no consta de ferma y voluntat de sa magestat, ni de son vicicanceller, ni del prothonotari, constant y essent notori la Cort haver volgut que per sa magestat fos fermat, decretat y autoritzat; 4º, perquè és dividir un acte de si individuó, abessant-lo en part y deixant-lo en tot lo demés; 5º, perquè seria induir stil i usança nova y que podria causar grans danys en esta casa y en tot lo Principat que's donàs fe a scriptures no autèntiques, tenint maiorment exemplar en contrari tant fresc com fou lo de les Constitucions i Capítols de Cort, que no obstant fossen fermats per lo prothonotari per no venir a la forma acostumada no foren rebudes ni observades fins fet judici al qui en virtut d'aquelles. Y finalment per moltes causes y raons que assí's porien aplicar y per squivar proximitats se dexen»⁴¹.

La polèmica portà a una definitiva verificació de la versió dels capítols del redreç aportada per l'esborrany de Mullola amb la versió reial arribada finalment des de Madrid el primer d'octubre (a més de comptar amb la documentació

⁴¹ ACA, Generalitat, Escrivania major, *vària* 107.

requerida als altres notaris dels braços i particulars amb una participació clau a les sessions de la Cort⁴²). Una Trentena s'encarregà d'aquesta comparació durant dos dies sencers en sessions de matí i tarda celebrades al palau de la Diputació⁴³. En el text dels capítols enviats pel protonotari, la Trentena va trobar a faltar no menys de trenta-tres partícules suprimides, respecte a la versió de Mullola. Encara així, arran de la pressió dels membres dels estaments partidaris d'una aplicació immediata, la versió del protonotari fou definitivament acceptada.

Fent-se portaveus de la decissió de la Trentena, els diputats excusaren davant les juntes de braços celebrades durant els dies posteriors que els errors detectats «par són de poca importàntia y no muden la substàntia, sinó és en dos capítols que se entén seran fàcils de remediare per la intel·ligència que s té d'ells, no obstant dits errors». El quinze d'octubre, una comissió dels braços, decidí finalment la tramesa d'una ambaixada a Madrid per negociar les mesures a prendre en relació als errors detectats als capítols del redreç, i quatre dies més tard, el notari Joan Baptista Mullola fou designat per encapçalar-la⁴⁴.

Comptat i debatut, el procés de publicació dels textos legals emanats de la Cort de 1585, testimonia el valor preeminent atorgat a les escriptures originals elaborades a Montsó pel notari del braç eclesiàstic. No obstant, la recerca històrica no pot menysprear la riquesa de continguts, els matisos i els trets específics dels altres processos familiars.

Quadre I

Súplices presentades a la Cort General de 1585 i itinerari pels braços

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Rafael d'Oms, ardiaca major i canonge de Tarragona	4/7/85	4/7/85	4/7/85
Miquel Bastida, ciutadà de Barcelona (procurador: Joan Bellver)	4/7/85	12/7/85	15/7/85
Miquel Bastida, ciutadà de Barcelona.	9/7/85	10/7/85	15/7/85
Vicenç Serra, corredor de coll de Barcelona	11/7/85	N.P.	N.P.

⁴² Mesos enrera, pel maig de 1586, en la comprovació del text de les Constitucions i Capítols de Cort per part d'una Divuitena dels estaments, s'utilitzen els processos dels notaris Sala i Cellers, escrivans dels braços militar i reial durant les Corts, tot esperant l'arribada des de Tarragona del notari Mullola, amb la documentació relativa al braç eclesiàstic (*Dietaris de la Generalitat de Catalunya*, vol. III, pp. 163-164).

⁴³ *Dietaris de la Generalitat de Catalunya*, vol. III, pp. 189-190.

⁴⁴ Rebé l'ordre de tornar a Barcelona el quinze de juliol de 1588 (ACA, Generalitat, *Deliberacions*, 151, folis 73r, 75v-76r i 96v-7r, i *Dietaris de la Generalitat de Catalunya*, vol. III, pp. 192 i 235).

ELS QUATRE PROCESSOS CATALANS DE LA CORT DE MONTSÓ DE 1585...

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Joan Cella, donzell de Girona	15/7/85	15/7/85	17/7/85
Miquel Bastida, ciutadà de Barcelona	15/7/85	N.C. ⁵¹	15/7/85
Jaume Gual, mercader de Girona	22/7/85	N.C. ⁵²	22/7/85
Joan Regués, escudeller de Barcelona	27/7/85	N.P.	N.P.
Rafael d'Oms, ardiaca major i canonge de Tarragona (procurador: Joan Bellver)	29/7/85	N.P.	N.P.
Joan de Setantí	5/8/85	5/8/85	5/8/85
Macià Pijoan, pagès de la vila d'Alòs	5/8/85	5/8/85	6/8/85
Nicolau Freixenet, doctor en drets de Lleida	6/8/85	6/8/85	6/8/85 ⁵⁵
Jaume Rondó, fuster i porter del braç reial	N.P.	N.P.	6/8/85
Miquel Bastida, ciutadà de Barcelona	6/8/85	6/8/85	5/8/85
Miquel Baltasar Dot, notari de Barcelona i escrivà major del General	11/8/85 ⁴⁵	12/8/85	13/8/85
Joan de Setantí	13/8/85	N.P.	N.P.
Joan Pau Bugatell, porter del braç militar fra Mateu de Salerno, procurador dels Sants Llocs de Terra Santa, de l'Orde de Sant Francesc	N.P.	14/8/85	N.P.
Francisc Algueró, notari de Lleida	17/8/85	17/8/85	N.P.
Macià Sabata, doctor en medicina (procurador: Puig)	22/8/85	N.P.	N.P.
Universitat de Tarragona	22/8/85	23/8/85	23/8/85
Gaspar Montserrat, doctor en drets, de Balaguer	N.P.	N.P.	26/8/85
Pere Amic, canonge de Tortosa	4/9/85	4/9/85	4/9/85
Jeroni Terça, ardiaca i canonge de Tortosa	5/9/85	5/9/85	N.P.
Jeroni Terça, ardiaca i canonge de Tortosa	5/9/85	5/9/85	5/9/85
Joan Abencomeix, de Flix	7/9/85	7/9/85	7/9/85
Notaris i porters dels estaments	10/9/85	11/9/85	12/9/85
Francisc Serra (procurador: Pere Cassador)	13/9/85	N.C. ⁵³	N.P.
Plegamans de Marimon	13/9/85	1/10/85	2/10/85
Joan Navarro, notari i síndic de Camprodon	14/9/85	N.P.	1/10/85
Advocats dels estaments	16/9/85 ⁴⁶	19/10/85	11/11/85
Joan Pau Ciurana	17/9/85	19/10/85	30/9/85
Prior de Sant Joan de Jerusalem (procurador: fra Hug de Copons)	19/9/85	3/10/85	4/10/85

⁴⁵ Segons el braç reial la lectura d'aquesta súplica a l'eclesiàstic es produí el dia 12.

⁴⁶ No es feu decretació fins la sessió del 17 d'octubre.

⁴⁷ No es decretà fins el 12 de novembre.

⁴⁸ Es decretà el dia següent.

⁴⁹ No consta la decretació, però sí la cautela que en dóna compliment.

⁵⁰ No consta a l'eclesiàstic malgrat digui en el militar que va ser-hi llegit.

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Jeroni d'Argensola i Francesc Joan de Tamarit, donzells	25/9/85	25/9/85	30/9/85
Francesc Joan de Tamarit, donzell	25/9/85	N.P.	7 i 10/10/85
Jerònima Junyent i Erill, vídua de Miquel Joan de Junyent	25/9/85	N.P.	7/10/85
Guillem d'Ivorra	28/9/85	28/9/85	28/9/85
Jeroni Terça, ardiaca de Tortosa	30/9/85	1/10/85	30/9/85
Joan Navarro, síndic de Camprodon	30/9/85	1/10/85	1/10/85
Jerònima Junyent i Erill, vídua de Miquel Joan de Junyent	3/10/85	N.P.	N.P.
Galderic Rebollet, síndic de Vilafranca de Conflent	3/10/85	23/11/85	N.P.
Jaume Gual, mercader de Girona	4/10/85	4/10/85	4/10/85
Jerònima Junyent i Francesc Joan de Tamarit	7/10/85	N.P.	N.P.
Guillem d'Ivorra i Francesc Gilabert	8/10/85	8/10/85	8/10/88
Joan Pau Bugatell, porter del braç militar	N.P.	11/11/85	N.P.
Onofre Oluja, prior de Gualter	11/10/85	N.P.	N.P.
Jeroni Terça, ardiaca de Tortosa	12/10/85	12/10/85	12/10/85
Abat de Benifassà (procurador: fra Pere Barberà)	12/10/85 ⁴⁷	13/11/85	19/11/85
Francesc Oliveres, síndic de Figueres	12/10/85	N.P.	N.P.
Miquel Oliver, ciutadà de Lleida	14/10/85	N.P.	N.P.
Nicolau Freixenet, doctor en drets	14/10/85	14/10/85	14/10/85
Francesc Antich	15/10/85	15/10/85	15/10/85
Joan Ponç Sescases, doctor en drets del Consell Civil (procuradors: Joan Burguès i de So i Jeroni Sorribes)	17/10/85	17/10/85	2/12/85
Gaspar de Perves, òlim de Vilanova	17/10/85	17/10/85	N.P.
Joan de Setantí	19/10/85	21/10/85	23/10/85
Francesc Serra, doctor en drets	N.P.	N.P.	19/10/85
Guerau Mascaró, doctor en drets, síndic de Vilafranca del Penedès.	19/10/85	N.P.	N.P.
Francesc Puig, doctor en drets, del Consell Civil	21/10/85	21/10/85	23/10/85
Joan Montornès	21/10/85	N.P.	N.P.

⁵¹ Consta en el braç reial com a presentat en el braç militar, però no consta en el procés propi.

⁵² *Idem.*

⁵³ Consten dos dissentiments en contra.

⁵⁴ Va ser tornada a presentar el 28 de novembre.

⁵⁵ No apareix la súplica, però sí en canvi una carta dels tres braços per la qual li donen resposta.

ELS QUATRE PROCESSOS CATALANS DE LA CORT DE MONTSÓ DE 1585...

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Jaume Tristany, escrivà de Granollers	21/10/85	N.P.	N.P.
Cristòfor Vallderrama, natural de Frías, habitant de Perpinyà	21/10/85	N.P.	N.P.
Gaspar de Perves, òlim de Vilanova	21/10/85	21/10/85	N.P.
Joan de Gualbes, sobrecol·lector del General	21/10/85	N.P.	N.P.
Miquel Pelegrí, donzell de Lleida	22/10/85	N.P.	N.P.
Gaspar de Perves, òlim de Vilanova	22/10/85	22/10/85	N.P.
Gaspar Montserrat, doctor en drets de Balaguer	22/10/85	29/10/85	30/10/85
Joan Baptista Mullola, notari de Tarragona, escrivà de l'estament eclesiàstic	23/10/85	23/10/85	23/10/85
Jaume Puig, síndic de Granollers	23/10/85	N.P.	N.P.
Vicenç Castelló, doctor en medicina, habitant de Barcelona	23/10/85	23/10/85	24/10/85
Joan Baptista Mullola, notari de Tarragona, escrivà de l'estament eclesiàstic	24/10/85	24/10/85	23/10/85
Porters dels estaments	24/10/85	24/10/85	N.P.
Jeroni Terça, ardiaca de Tortosa	25/10/85	26/10/85	25/10/85
Lluís de Peguera, doctor del Consell Criminal	27/10/85	30/10/85	1/12/85
Jaume Roffí, síndic de la universitat de Pals	28/10/85	N.P.	N.P.
Capítol de Barcelona	28/10/85	28/10/85	2/11/85
Capítol de Barcelona	28/10/85	28/10/85	2/11/85
Francesc Antich	29/10/85	29/10/85	29/10/85
Antic Sala, síndic de Manresa	29/10/85	N.P.	N.P.
Persones elegides per obrir els llibres enviats pels diputats	29/10/85	N.P.	N.P.
Promovedors	30/10/85	N.P.	N.P.
Habilitadors	30/10/85	N.P.	N.P.
Blai Berga, donzell natural de Morella	30/10/85	1/11/85	19/11/85
Francesc Andreu, síndic de la universitat de Salses	31/10/85	31/10/85	31/10/85
Monestir de Montserrat (procurador: Galceran Cahors)	3/11/85	4/11/85	N.P.
Andreu Botella i Jeroni Vilanova (procurador: Guillem d'Ivorra)	3/11/85	3/11/85	5/11/85
Miquel Giginta, pels hospitals de la Santa Creu i de la Misericòrdia (procurador: Onofre Masdemont)	3/11/85	N.P.	N.P.
Porters reials	4/11/85	N.P.	N.P.
Miquel Ferrer, doctor en drets del Reial Consell	4/11/85	5/11/85	N.P.
Onofre Ortodó, síndic de Puigcerdà	4/11/85	N.P.	N.P.

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Roc Vilar i Martí Lópiz	5/11/85	8/11/85 ⁵⁴	28/11/85
Joan Baptista Mullola, notari de Tarragona, escrivà de l'estament eclesiàstic	5/11/85	5/11/85	5/11/85
Joan de Setantí	5/11/85	N.P.	N.P.
Confraria dels velluters de Barcelona (procurador: Tomàs Rossat)	6/11/85	23/11/85	N.P.
Fra Mateu de Salerno, de l'Orde de St. Francesc	6/11/85	N.P.	N.P.
Pau Vidal, notari de Barcelona (procurador: Manuel Montgai)	6/11/85	N.P.	N.P.
Prior de Sant Joan de Jerusalem (procurador: fra Hug de Copons)	7/11/85	N.P.	N.P.
Perot Cabasés, de Flix (presentada per l'abat de Poblet)	7/11/85	7/11/85	N.P.
Antic Sala, notari de Manresa	7/11/85	8/11/85	11/11/85
Cristòfor Gil de Villoro, síndic de Tortosa	7/11/85	8/11/85	8/11/85
Agustí Riber, notari de Tarragona	N.P.	8/11/85	N.P.
Jeroni Ponces, síndic de Tàrrrega	8/11/85	11/11/85	12/11/85
Inveni Roca, notari i síndic de Tuïr	9/11/85	N.P.	N.P.
Escrivans o ajudants dels notaris	9/11/85	11/11/85	11/11/85
Comunitat de preveres de Santa Maria de Montsó	9/11/85	N.P.	N.P.
Pere Roura, notari, procurador fiscal de la règia cort	9/11/85	12/11/85	N.P.
Jeroni Terça, ardiaca de Tortosa	9/11/85	9/11/85	9/11/85
Baltasar Dot i els pubills Terré	10/11/85 ⁴⁸	11/11/85	21/11/85
Mateu Miró, canonge de Tortosa (procurador: Jeroni Astor)	10/11/85	11/11/85	11/11/85
Gaspar de Pons de Montclar, donzell	10/11/85	10/11/85	19/11/85
Jeroni Joan, donzell	10/11/85	11/11/85	19/11/85
Pere Puigverd de Gravalosa	10/11/85	10/11/85	19/11/85
Miquel de Guillamota, donzell	10/11/85	N.P.	N.P.
Joan Pau Bugatell, porter del braç militar	N.P.	10/11/85	N.P.
Escrivans o ajudants dels notaris	11/11/85 ⁴⁹	11/11/85	N.P.
Lluís de Peguera, doctor del Consel Criminal	11/11/85	11/11/85	N.P.
Andreu Vilaplana, notari de Girona	11/11/85	11/11/85	N.P.
Miquel de Montagut i de Vallgornera	11/11/85	N.P.	N.P.
Jaume Jeroni Ponces, síndic de Tàrrrega	12/11/85	N.P.	N.P.
Jeroni Trullols, notari de Balaguer	12/11/85	N.P.	N.P.
Baptista Bordoll, síndic de Balaguer	12/11/85	N.P.	N.P.

ELS QUATRE PROCESSOS CATALANS DE LA CORT DE MONTSÓ DE 1585...

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Gaspar de Pedró, cavaller del Regne de València	12/11/85	15/11/85	N.P.
Jaume Rondó, porter del braç reial	N.P.	13/11/85	N.P.
Francesc Vidal, paller de Barcelona	14/11/85	20/11/85	22/11/85
Miquel Despí, de Girona	15/11/85	23/11/85	30/11/85
Mateu Miró, canonge de Tortosa (procurador: Jeroni Astor)	15/11/85	15/11/85	N.P.
Gaspar Montserrat i Baptista Bordoll, síndics de Balaguer	15/11/85	N.P.	N.P.
Jaume Roca, síndic de Santpedor	15/11/85	N.P.	N.P.
Jeroni Planes, doctor de l'Audiència Civil	15/11/85	15/11/85	N.P.
Francesc Antich	15/11/85	15/11/85	19/11/85
Trompetes, tabalers i pífanos del rei	N.P.	15/11/85	N.P.
Joan Baptista Mullola, notari de Tarragona, escrivà de l'estament eclesiàstic	16/11/85	16/11/85	16/11/85
Síndic de Miravet	16/11/85	N.P.	N.P.
Carles Perpinyà, canonge de Girona	16/11/85	23/11/85	24/11/85
Cristòfor de Vallderama, natural de Frías (regne de Castella)	16/11/85	23/11/85	3/12/85
Joan Vallbona, síndic de Cervera	16/11/85	N.P.	N.P.
Antic Sabater, síndic de Caldes de Montbuí	16/11/85	N.P.	N.P.
Apotecaris de Barcelona	17/11/85	17/11/85	N.P.
Joan Baptista Mullola, notari de Tarragona	18/11/85	23/11/85	23/11/85
Tomàs Menargues, donzell de Tàrrega, doctor en drets	18/11/85	N.P.	N.P.
Francesc Gort, doctor en drets	18/11/85	23/11/85	3/12/85
Cristòfor Gil de Villoro, síndic de la ciutat de Tortosa	18/11/85	N.P.	18/11/85
Escrivans i ajudants dels notaris	N.P.	19/11/85	19/11/85
Galceran de Vallgornera, donzell de Perpinyà	19/11/85	N.P.	N.P.
Benet Clarà de Camprodon	19/11/85	N.P.	N.P.
Ciutats i viles de Perpinyà, Tarragona, Tortosa, Vic, Manresa, Balaguer, Granollers, Torroella de Montgrí, Figueres i Puigcerdà	19/11/85	19/11/85	N.P.
Joan Baptista Mullola, notari de Tarragona, escrivà de l'estament eclesiàstic	20/11/85	23/11/85	23/11/85
Prior Oluja, de l'Orde de Sant Benet	20/11/85	21/11/85	26/11/85
Mateu Miró, canonge de Tortosa	21/11/85	N.P.	N.P.
Pescadors de la ciutat de Tortosa	21/11/85	24/11/85	26/11/85
Joan de Mena, natural de Borox (Toledo), habitant de Barcelona	22/11/85	N.P.	N.P.
Miquel Sarrovira, síndic de Barcelona	22/11/85	N.P.	N.P.

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Melcior Ferrer, apotecari, i Gaspar Ferrer, doctor en medicina, habitants de Barcelona	23/11/85	29/11/85	30/11/85
Jeroni Terça i Mateu Miró, canonges de Tortosa	23/11/85	26/11/85	27/11/85
Església de sant Jaume de Barcelona (procur: Joan Miquel de Tamarit)	23/11/85	26/11/85	4/12/85
Cònsols de la Llotja de Mar de Barcelona	24/11/85	N.P.	N.P.
Francesc Arcís, síndic de Besalú	24/11/85	25/11/85	25/11/85
Francesc Antich	24/11/85	27/11/85	28/11/85
Vila d'Alcanar	24/11/85	25/11/85	N.P.
Valls d'Andorra	24/11/85	25/11/85	3/12/85
Síndics de Perpinyà	25/11/85	25/11/85	25/11/85
Joan de Setantí	26/11/85	N.P.	N.P.
Capítol de la Seu de Barcelona	26/11/85	N.P.	N.P.
Guillem Guenovart, prevere de Mallorca	26/11/85	30/11/85	4/12/85
Joan Navarro, notari, síndic de Camprodon	26/11/85	26/11/85	27/11/85
Mercaders de llana del Regne d'Aragó	27/11/85	27/11/85	27/11/85
Mateu Miró, canonge de Tortosa	27/11/85	27/11/85	N.P.
Macià Escrivà, passamaner, natural de València, habitant de Barcelona	27/11/85	29/11/85	30/11/85
Antic Fillol, mercader, natural de Càller (Sardenya), habitant de Barcelona	27/11/85	29/11/85	30/11/85
Oficials de la Col·lecta de Lleida	27/11/85	28/11/85	29/11/85
Joan Cristòfor Salmurri, assessor del diputat local de Puigcerdà	27/11/85	N.P.	N.P.
Escrivans de manament i de registre	27/11/85	30/11/85	N.P.
Fra Pedro de Mena	N.P.	28/11/85	N.P.
Miquel Baltasar Dot	N.P.	29/11/85	2/12/85
Joan Onofre de Ortodó, síndic de Puigcerdà	N.P.	29/11/85	N.P.
Síndics de la vila de Perpinyà	27/11/85	N.P.	N.P.
Francesc d'Agullana i Calders, donzell de Barcelona	27/11/85	N.P.	N.P.
Antic Sala, síndic de Manresa	29/11/85	29/11/85	29/11/85
Joan Oliver i altres fermances d'un acte d'obligació fet als diputats per Pau Riu, receptor de la bolla de Barcelona	29/11/85	29/11/85	2/12/85
Francesc Paloma, cirurgià, natural d'Aragó, habitant de Barcelona	29/11/85	29/11/85	29/11/85
Jaume Rondó, porter del braç reial	N.P.	29/11/85	N.P.
Joan de Mena, natural de Borox (Toledo), habitant de Barcelona	30/11/85	30/11/85	2/12/85

ELS QUATRE PROCESSOS CATALANS DE LA CORT DE MONTSÓ DE 1585...

Autors de les súplices	Braç eclesiàstic	Braç militar	Braç reial
Josep de Castro, cirurgià, natural del regne de València, habitant de Barcelona	30/11/85	30/11/85	1/12/85
Miquel de Monárriz, natural de Saragossa, habitant de Barcelona	30/11/85	N.P.	N.P.
Don Josep d'Aragó, natural del regne de València, habitant de Barcelona	30/11/85	N.P.	N.P.
Antoni Masrós, prevere, natural de França, habitant del bisbat de Girona	30/11/85	1/12/85	N.P.
Pere Joan Hortolà, notari, natural de Càller (Sardenya), habitant de Barcelona	30/11/85	30/12/85	N.P.
Joan Miquel, ciutadà honrat, habitant de Tortosa	30/11/85	30/12/85	N.P.
Joan Navarro, notari, síndic de Camprodon	30/11/85	30/11/85	3/12/85
Baltasar Fumas, doctor en drets, natural de Benavarrí (Aragó), habitant de Barcelona	1/12/85	1/12/85	N.P.
Duquessa de Cardona	1/12/85	N.P.	N.P.
Simon Frigola, vicecanceller	1/12/85	1/12/85	1/12/85
Monestir de Montserrat	1/12/85	1/12/85	N.P.
Francesc Arnau, natural de Menorca, habitant de Barcelona	1/12/85	1/12/85	N.P.
Hospital de la Santa Creu de Barcelona	1/12/85	1/12/85	N.P.
Jeroni Terça, ardiaca i síndic del Capítol de Tortosa	1/12/85	1/12/85	1/12/85
Jaume Roca, síndic de Santpedor	2/12/85	N.P.	N.P.
Ciutat de Tortosa	2/12/85	N.P.	N.P.
Joan Pau Bugatell, porter del braç militar	N.P.	2/12/85	N.P.
Joan Clos, sastre, natural de Benavarrí (Aragó), habitant de Barcelona	3/12/85	3/12/85	4/12/85
Ciutat de Vic	3/12/85	N.P.	N.P.
Onofre Ferrer, agutzil	3/12/85	N.P.	N.P.
Convent de Predicadors de Balaguer	3/12/85	N.P.	N.P.
Joan de Vargas, natural de Toledo	N.C. ⁵⁰	3/12/85	N.P.
Joan Agustí, pagès de Salses	4/12/85	N.P.	N.P.
Mateu Vázquez del Eva, secretari reial, natural de Còrsega	5/12/85	5/12/85	5/12/85
Total de les súplices presentades: 204	188	132	100

Marquem en negreta les dates de les súplices que manifesten discrepàncies entre els diferents braços.

N.C.: No consta.

N.P.: No presentat.

Quadre II
Súpliques presentades al braç eclesiàstic i primera reposta

Matèria	Total	NFD	FUS	CA	AMD	PTJ	RCD	RBR	PS	NCD	SNP
Concessió d'oficis de la Diputació del General i compensació de treballs al servei de la institució	38	5	12	4	2	2	2	3	2	5	1
Conflictes derivats de l'administració de la Diputació, l'endeutament i l'exacció dels drets del General	35	11	4	8	5	-	7	-	-	-	-
Insaculació a les bosses d'oficis de la Diputació del General (formulades pels particulars aspirants)	35	1	22	4	-	2	-	-	-	3	3
Peticions de naturalesa catalana	23	-	21	1	-	-	-	-	-	-	1
Creació de nous llocs a les bosses d'oficis de la Diputació del General (formulades per universitats)	14	7	-	1	1	-	-	-	-	5	-
Retribució de treballs i despeses fetes a la Cort	11	4	2	-	-	-	-	-	2	2	1
Salaris i compensació de treballs als oficials de l'administració reial a Catalunya	9	3	-	-	-	-	-	-	4	2	-
Almoines a particulars i institucions religioses	6	2	-	-	1	-	-	-	2	1	-
Queixes sobre l'administració de justícia i causes judicials pendents a l'administració reial catalana	5	2	-	-	1	-	-	-	-	2	-

Matèria	Total	NFD	FUS	CA	AMD	PTJ	RCD	RBR	PS	NCD	SNP
Reclamacions de consolats, confraries i col·legis	4	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-
Privilegis d'universitats i barons laics	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Privilegis d'establiments eclesiàstics	3	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Precedència als braços	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	187	37	63	20	12	4	9	4	10	22	6

NFD: *Nihil fuit decretum* (la decisió es deixa per més endavant o no es reprèn)

FUS: *Fiat ut supplicatur* (acceptació de la súplica)

CA: *Comitatur advocatis* (es requereix l'assessorament jurídic dels advocats dels braços)

AMD: *A d maiorem deliberationem* (es demana un debat més perllongat)

PTJ: *offers condicionats a la resolució de processos i tràmits judicials*

RCD: *remissió de causes als diputats i oïdors de la Diputació del General*

RBR: *traspàs de la súplica a una comissió dels braços a l'espera de la seva satisfacció mitjançant la nova legislació*

PS: *pagament de salaris i compensacions*

NCD: *no consta decretació*

SNP: *Supplicata non procedere* (rebuig directe de la suplicació)